

24 septembrie, ora 11.00

Generozitate prin muzică

27 august - 24 septembrie 2023
festivalenescu.ro

Program

CONCERTE PENTRU FAMILII ȘI COPII

Teatrul Odeon, Sala Majestic

ORCHESTRA TEATRULUI NAȚIONAL DE OPERETĂ ȘI MUSICAL ION DACIAN

CONSTANTIN GRIGORE dirijor

CRISTINA BOHACIU SÂRBU prezentator

RADU GHEORGHE narator

The composer... Who is it?

Beethoven Simfonia nr. 5 în do minor op. 67 (selecțiuni)

Dukas *La Péri – Fanfare*

Stookey *The Composer Is Dead*

* În cadrul evenimentului are loc lansarea mai multor volume apărute în 2023 la Editura Grafoart. Din Colecția *Clasic e fantastic*. *Copilăria marilor* muzicieni vor fi prezentate următoarele titluri: *Copilăria lui George Enescu* (Cristina Sârbu și Ana Sârbu); *Béla Bartók sau despre un prinț cioplit în lemn și alte lucruri interesante* (Cristina Sârbu și Ana Sârbu); *Antonio Vivaldi sau despre pisici, muzică, măști și gondole* (Cristina Sârbu și Irina Sârbu); *Când Dunărea valsează. Copilăria și tinerețea lui Johann Strauss-fiul* (Cristina Sârbu și Irina Sârbu).

Ludwig van Beethoven: Simfonia nr. 5 în do minor op. 67

Simfonia în do minor op. 67, cea de a cincea dintre cele nouă simfonii ce poartă semnătura lui Ludwig van Beethoven (1770-1827) a fost prezentată în primă audiție la Viena, în anul 1808. Autorul ei este una dintre cele mai impresionante personalități ale istoriei muzicii tuturor timpurilor. Încărcătura emoțională, mesajul puternic și măiestria paginilor pe care le-a scris impresionează și mai mult atunci când aflăm că muzicianul și-a pierdut auzul, în plină forță creatoare.

Lucrarea are patru părți. Prima, *Allegro* debutează cu patru note de valori diferite: scurt-scurt-scurt-lung, un motiv ce se aude de două ori și care apoi, va fi repetat mereu, obsedant, pe tot parcursul lucrării. S-a spus că ar fi bătaia nemiloasă a destinului la ușa suferindului compozitor. Efectul este impresionant!

Partea a doua, *Andante con moto*, este o temă cu variațiuni, în cheie lirică, elegantă, relaxată.

Compozitorul trăiește un moment de speranță care se dovedește a fi, totuși, foarte scurt. Căci cea de a treia parte, *Scherzo, Allegro*, readuce tensiunea încărcată de sentimente negative, din prima parte deși ultimul pasaj, conduce armonia din do minor către Do majorul ce va domina mișcarea finală, *Allegro*, ce se leagă de întreg fără pauză. Simfonia se încheie în notă viguroasă, eroică, plină de speranță.

Paul Dukas: *La Péri – Fanfare*

La Péri/Zâna (1912) este un balet/poem dansat, scris de compozitorul francez Paul Dukas (1865-1935), inspirat de personalitatea lui Iskender, un prinț persan. Simțind că îmbătrânește, acesta pornește în căutarea fermecatei flori de lotus care îi poate oferi nemurirea. După trei ani, Iskender ajunge la marginile lumii, într-un tărâm dominat de liniște și calm. Pe treptele templului lui Ormuz el întâlnește o péri, un personaj mitologic înaripat, un fel de zână, gardiană a florii, care ține în mâinile ei o harpă și lotusul magic, împodobit cu smaralde. Când zâna adoarme, Iskender fură floarea fermecată dar nu o poate păstra. Într-un dans fantastic, zâna o recuperează și, în zbor, dispare cu ea în lumina strălucitoare a Paradisului.

Rămas singur, Iskender va muri.

Această partitură a fost prezentată, în premieră, în 1912 la Paris. Piesa *Fanfare*, pentru 12 instrumente de suflat de alamă (corni, trompete, tromboni și tubă), este primul număr al acestui balet a cărui muzică este o inspirată combinație între stilurile romantic și impresionist. Strălucirea instrumentelor de suflat exprimă grandioarea prințului dar și momentul în care acesta realizează că sfârșitul i se apropie.

Program

Nathaniel Stookey: *The Composer Is Dead* (Compozitorul e mort)

Nathaniel Stookey (n. 1970, la San Francisco în California) este un muzician american cu o deosebit de solidă formație profesională. A studiat la universități celebre americane și franceze, a cântat la vioară și la violă în orchestre simfonice de tineret, a făcut parte din coruri specializate în muzică barocă și, în calitate de compozitor, s-a făcut remarcant prin lucrări simfonice și vocal simfonice, partituri camerale, muzică de scenă și, nu în ultimul rând, prin creații în genurile pop, dance și junk (sonorități produse de instrumente neconvenționale)

În anul 2006, Orchestra Simfonică din San Francisco îi comandă lucrarea cu scop educativ pentru copii *Compozitorul este mort*. Textul este scris de Lemony Snicket

Ce este un compozitor? Dacă nu știți, veți afla din prima intervenție a naratorului. Se pare că un compozitor a murit seara trecută. O crimă?! Inspectorul de poliție ajunge la locul faptei. O să interogheze toți suspectii obișnuiți în astfel de cazuri! Dar atenția lui se va îndrepta mai ales spre membrii orchestrei simfonice. Căci, cu siguranță, compozitorul a avut mulți inamici în acest ansamblu numeros! Adevărați dușmani care sigur nu l-au iubit! Inspectorul o să-i caute peste tot: în partida corzilor; sau în cea a alămurilor; sau în grupul suflătorilor de lemn; sigur, în secțiunea de percuție! Omul legii este convins că îl va găsi pe ucigaș în oricare dintre compartimentele orchestrei, în care acesta s-ar ascunde! *Am să rezolv această crimă împotriva muzicii!* Inspectorul este sigur de asta.

Dar totul se complică! Se dovedește că viorile au cântat valsuri întreaga noapte, pentru dansatorii neobosiți. Spre sfârșit, instrumentiștii abia își mai mișcau degetele. *L-ați omorât pentru că vă dădea prea mult de cântat!* strigă comisarul. *Sau voi?! se întoarce el spre violonceli și contrabași.* Se dovedește că și aceștia au fost pe scenă până la ziuă căci niciun vals nu poate fi cântat fără un-doi-trei, un-doi-trei-ul lor. *E cam plictisitor,* se plâng instrumentiștii. *Atunci voi l-ați omorât pe compozitor pentru că v-a scris măsuri atât de plictisitoare!* striga comisarul. *Sau poate violele?! Instrumentele acestea fuseseră aproape uitate. Sigur, toți ne uită, se plâng violele, pentru noi sunt scrise liniile melodice pe care nu le aude nimeni... Și acesta este motivul pentru care l-ați ucis pe compozitor!* Comisarul e mulțumit că a mai găsit un suspect. Dar toți instrumentiștii din orchestră au alibiuri solide, au cântat tot timpul împreună, niciunul nu a lipsit. Nici flautele, nici clarinetele, nici oboaiele, nici trompetele, nici trombonii, nici chiar ciudatul corn englez! Toți au lucrat în seara trecută și toți depun mărturie unii pentru ceilalți. Și totuși, cineva l-a ucis pe compozitor! Oare cine? Oare când? Oare cum și oare de ce?

Cristina Sârbu

Orchestra

Teatrul Național de Operetă și Musical „Ion Dacian”, singurul teatru de Operetă din țară cu o tradiție de peste 70 de ani, a fost înființat în 1950 printr-o hotărâre a Consiliului de Miniștri și a avut personalități de seamă ca directori, printre care Ion Dacian și Dorin Teodorescu. Noua instituție a fost inaugurată pe 7 noiembrie cu premiera operetei *Vânt de Libertate* de Isaak Dunaevski.

În perioada în care Ion Dacian - cel mai important și cunoscut tenor pe care l-a avut Opereta, a fost directorul instituției, al cărui nume apare în titulatura Teatrului încă din 1992. În repertoriului Teatrului au fost incluse lucrări de referință printre care *Țara Surâsului* de Franz Lehár (1965), *Secretul lui Marco Polo* de Francis Lopez (1966), *Sânge vienez* de Johann Strauss (1967), *Contesa Maritza* de Emmerich Kálmán (1967). Un suflu nou a fost adus Operetei între 1994 și 1999, când instituția a fost condusă de marele tenor Dorin Teodorescu. În 2001, Teatrul de Operetă avea să primească, prin Hotărâre de Guvern, titlul de Teatru Național, stagiunea fiind marcată de premiera *Miss Virtute* (Suzana) de Jean Gilbert, în regia Constanței Câmpeanu. În prezent, instituția este denumită Teatrul Național de Operetă și Musical „Ion Dacian”. Repertoriul actual îmbină montările clasice cu cele moderne, urmărind astfel atragerea unui public divers. Au fost adăugate titluri de operetă *Țara Surâsului* de Franz Lehar, *Victoria și-al ei husar* de Paul Abraham, *Liliacul* de Johann Strauss (fiul), *Voievodul Țiganilor* de Johann Strauss (fiul), *Secretul lui Marco Polo* de Francis Lopez, precum și musicalurile *My Fair Lady* de Frederick Loewe, *Kiss me, Kate!* de Cole Porter, *Jack Pazzia e amore* de Diego Mecchi, *Rebecca* de Sylvester Levay. Pe lângă titlurile de operetă și musical, repertoriul include concerte („Călătorie în lumea filmului și a musicalului”, „Opereta, de la Viena la Budapesta”, „Musicalul între West End și Broadway”, „Parla mi d'amore”, etc.), spectacole de balet („Vitriliul unei vieți”, „Fluturi”) și un spectacol pentru copii „Alice în Țara Minunilor”). Actualul Manager, soprana Bianca Ionescu-Ballo, își propune să atragă noi categorii de public (în special publicul tânăr) și să contureze o nouă imagine a Operetei, care îmbină bogata sa tradiție cu proiecte moderne de viitor, menite să transforme Teatrul într-un important centru cultural al țării.

În perioada studiilor urmate în țară, apoi în Polonia la Academia de Muzică „Karol Lipinski”, dirijorul **Constantin Grigore** a beneficiat de îndrumarea unor maeștri recunoscuți ai dirijatului: Horia Andreescu, Petru Andriesei, Ilarion Ionescu-Galati sau dirijorul polonez Marek Pijarowski. A participat la diverse cursuri de dirijat, precum Malaga Philharmonic Masterclass (Malaga 2017 – prof. Manuel Hernandez Silva), Weimar Meisterkurse (Weimar 2016 – prof. Nicolas Pasquet), International Masterclass for Orchestral Conducting and Phenomenology of Music (Craiova 2012 – prof. Konrad von Abel), Wiener

Meisterkurse (Viena 2008 – prof. Salvador Mas Conde), The Roads of Romanticism (Varsovia 2006) și, de asemenea, a participat la cursuri susținute de Jorma Panula, Jin Wang sau Mark Stringer.

Constantin Grigore se perfecționează printr-un stagiul de asistență la Rundfunk Sinfonieorchester Berlin (2011) sub îndrumarea maestrului Marek Janowski și ulterior (2012) la Bayrische Rundfunk și Munchner Philharmoniker, unde participă la repetițiile și concertele susținute de Mariss Jansons, Bernard Haitink, Alain Gilbert, Paavo Jarvi, Lawrence Foster sau Vasily Petrenko, în paralel participând și la cursurile de fenomenologie susținute de Konrad von Abel.

A susținut concerte la pupitrul unor orchestre importante, atât din țară (Orchestra Simfonică a Filarmonicii George Enescu, Orchestra Română de Tineret, Orchestra de Cameră Radio, Orchestra Națională Radio, Filarmonica de Stat Moldova din Iași, Filarmonica de Stat Banatul din Timișoara, Filarmonica de Stat Oltenia din Craiova, Filarmonica Ion Dumitrescu din Rm. Vâlcea, Filarmonica Paul Constantinescu din Ploiești, Filarmonica de Stat din Pitești, Filarmonica de Stat din Sibiu, Filarmonica de Stat din Oradea, Orchestra Teatrului Nae Leonard din Galați, Orchestra Teatrului de Operă și Balet Oleg Danovski, Orchestra Teatrului Național de Operetă și Muzical din București) cât și de peste hotare (Polonia: Orchestra de Cameră R-20 din Wroclaw, Filarmonica din Kielce, Filarmonica din Rzeszow, Filarmonica din Zabrze, Filarmonica din Lublin, Orchestra Națională de Cameră a Republicii Moldova sau Filarmonica Națională Serghei Lunchevici din Chișinău).

În 2009, cu ocazia Sărbătorilor Pascale, s-a aflat la pupitrul Bucharest Symphonic Pops, în concertul extraordinar susținut de Al Bano și Montserrat Caballé în Piața Constituției din București, în 2013 a fost ales dirijorul Evolution Orchestra în turneul susținut de Steve Vai în Rusia, Polonia, Italia, Spania și România, iar în anul 2014 a susținut un turneu de concerte în Coreea de Sud, la pupitrul Orchestrei Filarmonicii Oltenia.

De asemenea, este unul din membrii fondatori și dirijorul orchestrei Camerata Regală, cu care a susținut numeroase concerte în România, dar și în Albania, Republica Moldova, Germania și Polonia. La invitația Institutului Cultural Român, alături de Camerata Regală, a susținut concerte la Konzerthaus Viena (Mozart Saal), Bruxelles și Liege (Sala Mare a Filarmonicii Regale).

A colaborat cu soliști de renume, printre care Gabriel Croitoru, Nicolae Licareț, Florin Croitoru, Rebekka Hartmann, Daniel Podlowski, Florin Ionescu Galați, Aura Twarowska, Teodor Ilincăi, Cristian Mogoșan, Irina Iordachescu, Sergi Gimenez Carreras, Katarzyna Dondalska, Ștefan Ignat, Ana Maria Donose, Cristina Anghelescu, Ioana Cristina Goicea, Josu de Solaun, Dana Borșan, Raluca Ouatu, Zlatomir Fung, Tina Munteanu, Cristian Sandrin, Laura Nicorescu, Anna Mirescu, Wictor Kociuban, Piotr Banasic, Alessandro Safina sau Corul Național de Cameră Madrigal Marin Constantin.

În prezent, Constantin Grigore este dirijorul principal al Orchestrei Camerata Regală și al Teatrului de Operetă și Musical Ion Dacian din București.

Prezentatoare

Cristina Sârbu Bohaciu este muzicolog și critic muzical, jurnalist de presă vorbită și scrisă, autor de studii și cărți de specialitate și, de 14 ani, conduce proiectului „Clasic e fantastic”, educație prin și pentru muzică, realizat, în parteneriat, cu Filarmonica George Enescu și Teatrul Odeon și dedicat tinerilor, în general și copiilor, în special.

Narator

Radu Gheorghe este actorul poate cu cea mai versatilă dinamică în comedie. Cu o educație muzicală complexă (vioară, pian, chitară, flaut etc.) a renunțat la cariera muzicală în avantajul celei teatrale și cinematografice. În calitate de cantautor, sigur va rămâne în memoria iubitorilor acestui gen, cu piesa *Broasca țestoasă* pe versuri de Cristian Morgenstern și cu inimitabilul refren onomatopeic „Hai lim, Hai lom,....”

După terminarea studiilor la IATC I.L.Caragiale în 1975 a acumulat experiență și încredere, folosind câteva scene redutabile a Teatrului Țândărică, a Teatrului Bulandra, a Teatrului Național și, nu în ultimul rând, a televiziunii și a ecranului.

Cu o capacitate rară de a improviza, a fost și este preferatul regizorilor care-și doresc în producțiile lor interactivitate și reacție imediată. „Fata din Andros” de la T. Național în regia dlui Grigore Gontă fiind dovada afirmațiilor

Nu e de mirare că Radu Gheorghe este, dacă nu primul atunci cel puțin, cel mai activ susținător al genului Stand-up Comedy în România. Spectacolul care însă a făcut și încă mai face ...victime printre spectatorii de toate vârstele, este *Ucenicul vrăjitor*, în care actorul este la pupitrul unei orchestre simfonice și, cu mijloace muzicale și actoricești, reușește de fiecare dată să impresioneze atât de mult audiența, încât aceasta revine la următoarele reprezentații.

Rolurile pe care le-au avut televiziunea și cinematografia în cariera actorului au servit drept „catapulte”, deși nu au fost folosite la maxima potențialitate, influențând și stimulând la maximum imaginația și talentul său.

Serialul lui Titus Munteanu de la TVR „Un trio formidabil” sau comedia lui Geo Saizesu „Grăbește-te încet !”, nu vor fi uitate ușor, acestea fiind doar două dintre colaborările sale cu cele două instituții.

Horățiu Mălăieles scria în cronica dedicată colegului său de an Radu Gheorghe: „...bun, bun, bun, până la invidie! ”

